

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 580/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. T., P., zastúpenej advokátom JUDr. F. K., P., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 Co/173/2012 z 30. apríla 2013 v časti, v ktorej bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2013 doručená sťažnosť J. T., P. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 Co/173/2012 z 30. apríla 2013 v časti, v ktorej bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „prvostupňový súd“ alebo „okresný

súd“) č. k. 2 C/230/2010-115 z 12. júna 2012 v zamietavom výroku, pokiaľ ide o zamietnutie žaloby o zaplatenie sumy 24 231,56 €.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„... Okresný súd v Starej Lubovni svojim rozsudkom sp. zn. 2 C 230/2010-115 zo dňa 12. 6. 2012 rozhodol tak, že mne, sťažovateľke, ako žalobkyni priznal voči žalovanému zaplatenie sumy 8.962,36 Eur (270.000,- Sk) s prísl., pričom v prevyšujúcej časti moju žalobu zamietol a zaviazal ma zaplatiť žalovanému aj trovy konania v rozsahu 73 % s tým, že o ich výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti veci samej.

Ja, sťažovateľka, som na znak nesúhlasu s rozsudkom súdu I. stupňa podala voči nemu v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 25 Co 173/2012 zo dňa 30. 4. 2013, ktorý bol doručený môjmu právnenému zástupcovi dňa 18. 7. 2013, rozhodol tak, že potvrdil rozsudok v zamietavom výroku čo do zamietnutia žaloby o zapl. 24.231,56 Eur (730.000,- Sk) a v prevyšujúcej časti zamietavý výrok (1.000.000,- Sk/33.193,92 Eur), ako aj výrok o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Ja, sťažovateľka, mám zato, že rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu I. stupňa v zamietavom výroku do sumy 24.231,56 Eur, je nesprávny a nezákonný, a postup všeobecných súdov je extrémne formalistický, nesprávny a takýmto postupom bolo zasiahnuté neoprávnene do mojich ústavných a zaručených práv na spravodlivý proces vo všetkých jeho aspektoch. Aj keď kúpnopredajná zmluva bola uzavretá medzi právnickými osobami, teda jedná sa o obchodnoprávny vzťah, všeobecné súdy závažným spôsobom pochybili pri rozhodovaní o vznesenej námietke premlčania, keď túto posudzovali podľa § 101 OZ a nie podľa § 397 Obch. zák. (4-ročná premlčacia lehota). Môj nárok na vrátenie kúpnej ceny teda nemôže byť premlčaný, pretože rozsudok KS Prešov, sp. zn. 1 Cob 44/2005 nadobudol právoplatnosť dňa 19. 9. 2006 a mnou podaná žaloba bola doručená súdu dňa 16. 9. 2010, teda tri dni pred uplynutím 4-ročnej premlčacej lehoty.

Extrémnosť a formalistický postup a arbitrárnosť rozhodnutí všeobecných súdov spatrujem v tom, že všeobecné súdy o tom istom mojom nároku vrátenie bezdôvodného

obohatenia zo zrušenej zmluvy, ktorý je podľa môjho názoru jediný a nedielný, rozhodli troma spôsobmi:

1. bola mi priznaná časť vrátenia kúpnej ceny v sume 8.962,36 Eur (270.000,- Sk) s prísl. a keďže voči takémuto rozhodnutiu všeobecných súdov som nemala námietky a nebolo proti tomuto výroku podané odvolanie zo strany nás, účastníkov, tento výrok rozsudku sa stal teda právoplatný.

2. v prevyšujúcej časti, v ktorej bol môj návrh zamietnutý, t. j. (2.000.000,- Sk -270.000,- Sk = 1.730.000,- Sk/57.425,48 Eur) odvolací súd svojím rozsudkom rozhodol tak, že potvrdil napadnutý rozsudok v zamietavom výroku do sumy 24.231,56 Eur a v prevyšujúcej časti zamietavej časti výrok v sume 33.193,92 Eur zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie. Krajský súd svoj potvrdzujúci rozsudok v sume 24.231,56 Eur odôvodnil tým, že môj nárok na vrátenie tejto sumy je premlčaný, čo skonštatoval aj súd I. stupňa, naviac, s osvojením si aj ďalšieho odôvodnenia rozhodnutia súdu I. stupňa, že keďže išlo o zaplatenie kúpnej ceny v dobe už po odstúpení od zmluvy, nejednalo sa o zaplatenie kúpnej ceny, ale išlo o iné obchodnoprávne vzťahy.

3. v prevyšujúcej časti zamietavý výrok (33.193,92 Eur) zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Treba mať zato, že závery všeobecných súdov sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, naviac, z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia týchto rozhodnutí nevyplývajú správne skutkové závery, treba tieto rozhodnutia považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

Sťažovateľka vo veci samej navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vydal takéto rozhodnutie:

„1. Základné právo J. T. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20 Co 173/2012 zo dňa 30. 4. 2013 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 20 Co 173/2012 zo dňa 30. 4. 2013 zrušuje vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu I. stupňa v zamietavom výroku čo do zamietnutia žaloby o 24.231,56 Eur a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť trovy konania J. T., ktoré je povinný zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľky advokátovi JUDr. F. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať

a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 20 Co/173/2012 z 30. apríla 2013 v časti, v ktorej bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý

predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ústavné právo na súdnu ochranu však neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02).

Sťažovateľka namieta, že krajský súd vo svojom rozhodnutí nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní a bezdôvodnom obohatení, ako aj to, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Sťažovateľka považuje napadnutý rozsudok za arbitrárny.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku okrem iného uviedol:

„... Nárok na zaplatenie sumy 24.231,56 zamietol prvostupňový súd s odôvodnením, že tieto platby boli zaplatené žalovanému po uzavretí kúpnej zmluvy a predovšetkým po odstúpení žalovaného od predmetnej kúpnej zmluvy a to viac ako jeden rok po zániku kúpnej zmluvy. Považoval tieto platby za plnenie bez právneho dôvodu. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným nárok žalobkyne v tejto časti zamietol. Podľa názoru prvostupňového súdu nie je možné aplikovať ustanovenie § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka ale § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Začiatok premlčacej doby určil na deň nasledujúci po doručení rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Cob/44/2005 a to 24. 10. 2006, kedy sa dozvedel od predchodcu žalobkyne, že argumenty ohľadne dodatočného plnenia kúpnej ceny neboli akceptované súdom. Dvojročná subjektívna lehota uplynula 24. 10. 2008, a objektívna skončila pred doručením podania návrhu (16. 9. 2010)...

Predmetom konania bolo vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného vo výške 66.387,84 Eur. Nárok pozostával z vydania sumy 33.193,92 Eur (1.000.000,- Sk), sumy 8.962,36 Eur (tento nárok žalobkyne bol prvostupňovým súdom priznaný a nebol napadnutý odvolaním), sumy 24.231Eur (730.000,- Sk).

Odvolačný súd v časti zamietnutia žaloby o 24.231,-56 Eur potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

V tejto časti napadnutý rozsudok považuje za vecne správny vychádzajúci zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, na ktorý prijal prvostupňový súd správny právny záver. Jeho rozhodnutie v tejto časti je dostatočne odôvodnené. V tomto smere nenašiel odvolací súd pochybenie pri hodnotení dôkazov zo strany prvostupňového súdu. Prvostupňový súd správne nárok žalobkyne o zaplatenie sumy 24.231,56 Eur považoval za premlčaný. V prvom rade poukázal na záver prijatý v súdnom konaní č. k. 3 Cb/82/2003 o určenie vlastníckeho práva k parcelám, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy uzavretej dňa 08. 03. 2001 medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovaným, podľa ktorého nebola zaplatená riadne a včas druhá splátka kúpnej ceny dohodnutej medzi účastníkmi zmluvy. Právny predchodca žalobkyne poukazoval v predmetnom súdnom konaní práve na to, že zaplatenie sumy 730.000,- Sk považoval za zaplatenie kúpnej ceny vyplývajúcej z

kúpnej zmluvy zo dňa 08. 03. 2001. Tieto sumy však neboli súdmi v konaní považované za kúpnu cenu respektíve jej časť podľa tejto citovanej kúpnej zmluvy.

Vzhľadom na tú skutočnosť, že suma 700.000,- Sk bola zaplatená dňa 12. 11. 2003 a dňa 21. 11. 2003 30.000,- Sk a žaloba bola podaná 16. 09. 2010, je potrebné nárok žalobkyne v tejto časti považovať za premlčaný vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným. Prvostupňový súd tak správne nárok žalobkyne v tejto časti posúdil ako nárok premlčaný (§ 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Námietka žalobcu o aplikácii ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka neobstoí, keďže nebolo preukázané, aby táto suma bola kúpnu cenou vyplývajúcou z kúpnej zmluvy zo dňa 08. 03. 2001. Vzhľadom na tieto dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok v zamietavom výroku čo do zamietnutia žaloby o 24.231.56 Eur potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.)... “

Ústavný súd konštatuje, že napadnutá časť rozhodnutia krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, je ústavne akceptovateľné, pričom nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by ho bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu, keďže krajský súd zrozumiteľne vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľky uberala iným smerom ako právny názor krajského súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, avšak rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľkou v jej odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Ústavný súd preto sťažnosť vo vzťahu k namietanej časti rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde považujúc ju za zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2013